

Ročník: 102 | číslo: 33 | 14. srpna 2022 | Cena: 15 Kč

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Téma:

Co nás dělí a co nás spojuje

EDITORIAL

„Všichni jsme trochu divní. A život je trochu divný. A když najdeme někoho, jehož podivnost je kompatibilní s naší, spojíme se s ním a dostaneme se do vzájemné uspokojující podivnosti a té se říká láska... pravá láska.“

Robert Fulghum

Polarizace je termín, který dnes slyšíme kolem sebe skloňovat ve všech pádech; stačí si zapnout rozhlas či televizi nebo se připojit na sociální sítě a přečíst si komentáře pod příspěvky autorů a člověk záhy získá pocit, že neexistují dvě lidské bytosti, které by společně dokázaly když ne přímo notovat si, alespoň se na podstatném shodnout. Téměř fyzicky na nás z toho virtuálního světa přeskočí v něm tak tvrdě vládnoucí nesoulad. Emigrace, řešení koronavirové pandemie, současná vláda, důchodová reforma, ale i třeba alternativní medicína, eutanázie nebo homosexuální orientace, na vše se lidé dívají tak rozdílně, jakoby každý v té své bublině viděl jen černou nebo bílou, pro a proti, vpravo či vlevo...

Ale je to tak doopravdy, fakt jsme to my? I v běžném životě?

Ty pomyslné čáry a hranice se zdají být tak ostré... Že nejsou? Že je přece jen více toho, co lidi spojuje?

Podívejme se na celou problematiku s našimi autory a se zvláštním ohledem na společenství církve. A třeba dojdeme k tomu, že jako dvě vlákna dvojité šroubovice naší DNA jsou ty lidské protichůdné tendence zvláště propleteny...

Anglikánský kněz John Wesley kdysi řekl: *I když nemůžeme myslet podobně, nemůžeme milovat stejně? Nemáme snad jedno srdce, i když nejsme jednoho názoru? Bezpochyby ano. Na tom se mohou sjednotit všechny Boží děti...* Co vy na to? Co my na to?

Vydejme se na plavbu pomyslnou lodkou na vlnách tohoto prázdninového čísla - nu a třeba i trochu proti proudu:-). KM

ZE ŽIVOTA CÍRKVE

Kostel mluví dál...

Když se podíváme na sluncem ozářený kostel Mistra Jana Husa v České Lípě, může se nám zdát, že na nás volá: **MÁM NOVOU STŘECHU!** A ono to tak skutečně je.

Kostel pokrývá nová střešní krytina a pod ní nové latě a většina krovů. Zvláště náročná byla pokrývačská práce na rotundových částech kostela – na atypické střeše tvaru kužele na základně elipsy. Tady se musela každá jednotlivá taška vybrousit do určitého tvaru, aby tašky na sebe přesně nalehly.

Letošní oprava je pokračováním opravy v roce 2021, kdy jsme obnovili unikátní strop tvořený omítkovou skořepinou nesenou železnou drátěnou konstrukcí zavěšenou do podlahových trámů půdy. Tento strop vytváří výjimečné akustické hodnoty interiéru kostela. V důsledku dosloužilé střechy, která nezabránila zatékání, došlo ke zničení některých nosných trámů, a to způsobilo posunutí stropu o 10 cm. Tím byla narušena statika a hrozilo zhroutilí stavby. Dnes můžeme říci: **KOSTEL JE ZACHRÁNĚN!**

Letošní oprava stála 2 470 000 Kč, loňská více než 2 015 000 Kč.

Na opravách pracujeme soustavně od roku 2017. Uvedeným pracím předcházela rekonstrukce tří garsoniér v zadním traktu budovy, oprava varhan, obnovení řadu let nefunkční toalety a rekonstrukce ještě původní elektroinstalace. Vedle ohroženého kostela nás v roce 2017 přivítala i smutně vyhlížející fara. Zvláště v chatrném stavu byla střecha; tady by její odklad opravy znamenal zborcení budovy. Zatím se nám ji podařilo opravit ze tří čtvrtin a dále zrekonstruovat služební byt, obnovit modlitebnu... Současně intenzivně hledáme finanční prostředky z necírkevních zdrojů. Vyhlásili jsme veřejnou sbírku a obracíme se na různé instituce, které poskytují dotace. Odtud se nám podařilo získat na opravy více než 4 500 000 Kč. Za to velmi děkujeme Libereckému kraji, Česko-německému fondu budoucnosti, MK ČR a městu Česká Lípa a všem občanům, kteří přispěli na veřejnou sbírku. Děkujeme naší královéhradecké diecézi, která každoročně pokrývá chybějící finanční prostředky částečně příspěvkem a částečně půjčkou. Dalším zdrojem příjmů jsou pro nás pravidelné benefiční koncerty, pronajímání kostela ke kulturním akcím a v neposlední řadě pronajímání tří opravených garsoniér v kostele a bytu na faře.

Kostel ještě mluví dál. Říká, že je moc rád, že od začátku zmíněných oprav se o něj pečlivě stará generální dodavatel stavby – stavební společnost GEDOS N. B. s.r.o., jejímž jednatelem je Ing. Roman Nacházel. *Děkujeme za vždy perfektně provedené práce.*

Marie Truncová, farářka v České Lípě

Milý mladý příteli, milá mladá přítelkyně

Milý mladý příteli, milá mladá přítelkyně, rád bych tě osobně pozval na celocírkevní setkání mládeže do Brna. Setkání vždy bylo a je velkou událostí celé naší církve.

Je zde možné poznat nové tváře, vidět se s přáteli, zazpívat si, podebatovat

a mnoho dalšího. Program je každý rok rozmanitý, plný zajímavých aktivit a určitě si vybereš i ty!! Budu se na tebe těšit, pokud jsi nový, rád tě poznám, a pokud tě znám, rád si popovídám.

Andrej Rohlínek
NO Kuřim

Blahopřejeme!

V tomto týždni oslavil 90. narodeniny architekt Daniel Géč. Napriek tomu, že nie je príslušníkom našej cirkvi, ale cirkvi luteránskej, tak je členom stavebnej

komisie, kde svojou odbornosťou pomáha riešiť stavebné problémy. Účastní sa pravidelne našich bohoslužieb na Jozefskej v Bratislave. Ďakujeme mu za

jeho nezištnú pomoc. Chceme sa za neho pomodliť, aby mu Boh žehnal do ďalších rokov života.

Diecézna rada Bratislava

Vzpomínka na bratra Karla Salfického

Před padesáti lety 11. srpna 1972 zemřel můj tatínek, bratr farář prof. Karel Salfický. Působil v náboženských obcích v Českých Budějovicích, Jindřichově Hradci, Olomouci, Velké

Bystřici a krátce v Přerově.

Bratřím a sestřám, kteří si ho pamatují, děkuji za vzpomínku.

Helena Salfická

Slávek Klecandr

recitál

Náboženská obec ČČSH v Chýnově se spřátelenými sbory v okolí a ekumenou

pořádá v neděli 9. října v 11 hodin

společnou bohoslužbu a zahradní slavnost ke 150. výročí narození Františka Bílka.

Kázáním poslouží archivář naší církve br. Martin Jindra, hudebně obohatí Slávek Klecandr.

Srdečně vás všechny zveme k aktivní i pasivní účasti, k setkání a společnému poděkování za život a dílo tohoto výtvarného génia, díkuvzdání za úrodu a modlitbám za věci minulé i příští.

Kamila Magdalena Lukasová,
farářka tábořská, chotovinská, bechyňská a chýnovská

NAD PÍSMEM

Člověk proti člověku pro Ježíše

L 12,49-57

Ve Starém zákoně byla rodina, zvláště v záležitostech víry, jednomyslná, a proto se příslušníci starozákonní církve měli varovat sňatků s pohany. V Novém zákoně však uvidíme rodinu z nového pohledu. Stává se, že je v otázkách víry rozdělena. Změna Nového zákona oproti Starému nastala v osobě Ježíše Krista. Jeho slova jsou od něj nečekaná a neobvyklá. Copak Pán Ježíš nepřišel proto, aby lidské společenství stmelil, aby přinesl pokoj, smíření a sjednocení, jímž se v neposlední řadě upevní i rodina jako zásadní pospolitost? Nepochybujeme o tom, že je Pán Ježíš dobrý, laskavý a že je tvůrcem pokoje mezi lidmi na Zemi. Proto nás ta jeho slova překvapují, až šokují, když říká: Myslíte, že jsem přišel dát na zemi pokoj? Ne, pravím vám, ale rozdělení! Neboť od této chvíle bude rozděleno v jednom domě pět lidí: tři proti dvěma a dva proti třem; budou rozdělení otec proti synu, matka proti dceři a dcera proti matce, tchyně proti snaze a snacha proti tchyni. Před těmito slovy

řekl ještě další závažně znějící slova. Oheň jsem přišel uvrhnout na zemi, a jak si přeji, aby se vzňal! Křtem mám být pokřtěn a jak je mi úzko, dokud se nedokona.

Tato slova jsou bezpochyby původními slovy Pána Ježíše, protože by se neodvážili mu je vložit do úst, kdyby nebyla pravdivá. Učedníci se domnívali, že mesiášské království bude nastoleno bez překážek. Ale ono je ve znamení ohně a oheň znamená v Bibli jednak Boží soud, jednak působení Ducha svatého uskutečňující u člověka hlubokou vnitřní proměnu; bolestnou sice, ale nezbytnou. Jeho evangelium se po naší planetě šíří jako oheň zažihající nesčetné plaménky a spalující mnohé, co zde bylo. Pán Ježíš tedy brání mylné představě, že jeho příchodem na svět nastal blahý mesiášský mír. Nastává proces rozlišování a rozdělování – podle postoje k jeho osobě. Evangelium, které má přinést pokoj, si někdy vynucuje i rozdělení a uvolnění všech přirozených svazků. Je to proces bolestný, kterým pro-

šel i sám Pán Ježíš, kdy narážel u vlastní rodiny na nepochopení a nesouhlas, kdy se mu snažili v jeho působení zabránit. Napětí této duchovní krystalizace ukazuje Pán Ježíš na příkladu pětičlenné domácnosti. Zdálo by se, že jde o spor mezi generacemi. Ale v dnešní době probíhá neviditelná hraniční čára mezi vírou a nevěrou i uprostřed jedné generace a rozděluje tak pokrevní sourozence či manžele. Manželé také bývají různých církví. I v rodinném soužití křesťanů dvojího vyznání se někdy vynořují palčivé problémy. Ale to ještě není rozdělení, které měl na mysli Kristus. Ve víře přece mohou být zajedno i manželé různého vyznání, naopak rozdělení bývají leckdy i ti, kteří jsou členy stejné církve. Jde o rozhodující vztah k samému Pánu Ježíši, jestliže jeden v něho věří, a druhý nevěří, jeden v něm přijímá své spasení, odpuštění hříchů a život věčný, a druhý je odmítá. Zde se cesty vnitřně rozdělují, i když lidé vnějšně zůstanou spolu.

Pán Ježíš znamená předěl podobný rozvodí řek a moří. U nás vede dělicí čára po hřebeni Českomoravské vrchoviny. Představme si dvě vodní dešťové kapky padající v těsné vzájemné blízkosti až na střechu domu. Jedna steče po hřebenu střechy na levou a druhá na pravou stranu. Potůčky se pak jedna dostane do Labe a tím do Severního moře a druhá do Dunaje a tím do Černého moře. Tak může být Pán Ježíš předělem pro lidi, kteří jsou po smrti rozdělení.

Svět by byl nesrovnatelně chudší bez evangelia, protože by byl člověk zbaven nejvyššího cíle. Vždyť ani rodina sama o sobě není tím nejvyšším cílem, i ona má sloužit vyšším cílům Božího království. Amen.

Helena Salfická

10. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU

Bože, povstaň, rozsud' zemi, dědičně ti patří všechny pronárody!

(Žalm 82,8)

První čtení: Jeremjáš 23,23-29

Tužby pro dobu po Duchu svatém (IV):

2. Abychom v boji s pokušením a hříchem u Pána církve pomoc hledali a nalézali, modleme se k Hospodinu.

3. Abychom byli uzdraveni z duchovní slepoty a moci Boží se otevřeli, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku Hospodine, dej, ať pochopíme, v čem spočívá pravá víra, naděje a láska, abychom kráčeli cestou tvého Syna! Osviť nás, Bože, svým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: Židům 11,29-12,2

Evangelium: Lukáš 12,49-57

Verše k obětování: Žalm 95,1-2a

Verše k požehnání: 1 Te 5,19-21

Modlitba k požehnání:

Panovníku Hospodine, prosíme tě, spolu se svátostí chleba a kalicha nás obdaruj duchem stálosti, abychom setrvali v dobrém díle a zůstali věrní zákonu tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 40, 86, 145, 165, 171, 297

Pane Bože, děkujeme ti,
že jsi nám dal život,
abychom zde žili jako tvoje děti
a svým životem
ti vzdávali dík a chválu.
Děkujeme ti za poslání a cíl,
které jsi našemu životu dal.
Děkujeme ti za společenství rodiny,
ve které jsme směli vyrůstat.
Žehnej nám, prosíme
a oslav své jméno mezi námi.

Co nás dělí a co nás spojuje?

Otázka „Co nás dělí a co nás spojuje?“ je základní v každém vztahu. Mezi přáteli, mezi partnery, v rodině, ale také třeba v hudební skupině či malířském spolku. Pokládáme si ji při hledání identity národa či profilace politické strany.

Je to otázka, kterou bychom si měli pokládat také jako církevní společenství. Co nás dělí a co spojuje?

A měli bychom se takto ptát i vzhledem k ostatním církvím: Co nás spojuje s evangelíky? Co s katolíky? Co s pravoslavnými? A také ve vztahu k ostatním náboženstvím a nenáboženským hnutím, jako je humanismus, liberalismus, socialismus a podobně.

Při hledání vhodného partnera typicky hledáme někoho, kdo má podobné zájmy, kdo podobně přemýšlí, kdo má podobné hodnoty, hledáme shody – dnes „matches“. Někdy se ovšem zdůrazňuje i to, že se partneři přitahují protiklady. Dokonalá shoda asi nemůže být ideálem. Navíc dokonalé shody ani neexistují.

Naše církev vznikla oddělením od „římské církve“ a pokusila se spojit ty, kteří byli podobným způsobem kritičtí vůči

tehdejší praxi této církve. A samozřejmě nespokojenci bývají spojeni ve své kritičnosti, ale mají přeci jen rozmanité pohledy. A tak vznikají rozmanitá křídla, různé směry i v rámci každého společenství, které chce jít svou specifickou cestou. Nelze jinak, než že někdo bude racionalističtější, jiný mystičtější, někdo liberálnější, jiný konzervativnější.

Podstatné pro soudržnost takového společenství je nakonec to, zda se lidé v této skupině rádi vidí a slyší, zda je jim spolu dobře.

Tak jako ve vztahu, nakonec nejde o to, jestli oba studují jadernou fyziku či jsou oba plaší, ale o lásku, která všechny ty rozlišenosti umí překlenout.

A ta láska se demonstruje v braní vážně toho druhého, v ochotě mu naslouchat a vžívat se do něj – být empatický.

A tak i naši církve těžko sjednotí to, že jsme si odsouhlasili nějaké společné naukové základy, pokud nebude sjednocena na této prosté, ale důležité rovině, ve které se lidé na sebe vzájemně těší.

Někteří z nás budou svědomitější, jiní kreativnější, někteří přemýšlivější, jiní

fyzicky nasazenější, někteří trpělivější, jiní výbušnější...

Rozdíl je ovšem, zda budeme společenstvím rozervaným, rozštěkaným, společenstvím pomlouvačným, nemajícím úctu k odlišnosti, tedy vlastně společenstvím xenofobním uvnitř sebe sama, nebo společenstvím pluralitním, které v úctě respektuje odlišné postoje a rozmanité názory, jinou orientaci.

Nejde tedy nakonec o hledání nezbytné míry společných názorů, ale pěstování křesťanské rodiny, ve které je potlačováno povyšování a ve které je pěstována vzájemná křesťanská láska tak, jak ji z Kristových rukou převzala křesťanská tradice.

Právě tato láska by měla umět překlenout naše rozdíly, vždyť touha po úplné shodě není často ničím jiným než totalitární snahou sjednotit vše podle naší vlastní vize.

Modleme se za tuto lásku, zkoumejme, jak se jí nechat proměňovat, poddejme se jí, pro naše vlastní blaho i větší štěstí našich bližních.

Tomáš Novák

Přemýtlání nad labyrintem

Sluchátka na uších mohou rozšířit rozsah tvého vnímání, ale mohou se také stát ucpávkou v uších ducha.

Tvůj bude okruh světa, který chceš mít, když jej láskou prožiješ, nikoli dobudeš mocí.

Kdo je člověku nejbližší rozumný tvor? Jiný člověk. Avšak bezpočtu tisícům občanů většinou na sobě vzájemně nezáleží, bydlí-li od sebe daleko. A i když k sobě mají blízko, spíše si překážejí a ubližují, národy a státy si nedůvěřují. Pokud mezi nimi dochází k politickým a hospodářským jednáním, děje se tak za oprávněného podezření, které zúčastněným stranám brání ve styku opravdu užitečném. Děje se výměna zboží, zkušeností, údajů vědeckých a průmyslových, jakési něco za něco, ale to samo o sobě neznámá blízkost...

Na Zemi žije přemíra chápatých tvorů. Avšak lidé, jejich výkvět, se stávají mělkými co do schopnosti navazovat hlubší vztahy k bytostem a věcem. Hledání vyšších inteligencí mimo Zemi vyplývá ze sebevyčlenění a vztahového ochuzení, i když se uvádějí vážné důvody vědecké.

Lidstvo touží po dialogu. Nicméně to, co můžeme vyrozumět ze záplavy slov, přenášené zvukem a tiskem, je, že se tu děje jen rozrůzněný, umocněný všelidský monolog. Dokonce i styk s mimozemskou civilizací by nebyl překonáním, ale

v podstatě stejným, jen kosmicky rozšířeným monologem... Na Zemi před časem pronesl kdosi zvláštní větu, která v přetlumočení mluvy současníků by mohla znít i takto: „Jsem představitel mimozemské mocnosti“ („Mé království není z tohoto světa“). Připojíme-li vyzvání „Hleďte nejprve království nebeské“, je to nabídka dialogu dokonalého a plodného; neboť mocnost, která jej nabízí ústy Ježíšovými, znamená průlom do konečnosti, do smrti. Je-li kdejaká mocnost „z tohoto světa“ či „z tohoto vesmíru“ a je-li jich na tisíce, je úplně jedno, ať už bude některá objevena či nikoli. Na smrti to nemění nic, ta se dá jenom odsunout o roky, týdny, hodiny... Jen v moci, která není z tohoto světa, věčné a věčnost otvírající, je smrt překonána.

Člověk plus technika, která nyní už dalekosáhle přesahuje míru skutečné užitečnosti, neznámá rozšíření obzoru, nýbrž naopak jeho zúžení; neboť monolog, technikou umocňovaný, ucpává v myslí průduchy odjinud...

Člověk má poslání vést dialog s Bohem ve jménu svém i všeho stvoření, které má ve svěření. „Bůh nestvořil nějaké své nástroje, žádné nepotřebuje; stvořil si však partnery rozhovoru v čase světa, partnery, kteří jsou schopni dialogu,“ říká Martin Buber.

*Z knihy Miroslava Matouše
Přemýtlání nad labyrintem,
Ermart Praha 2005*

Svoboda, odpovědnost, angažovanost

Někdy je vzájemné odloučení dobré a přínosné – když vznikne nová rodina nebo člověk přestane spolupracovat s těmi, kdo působí zlo. Někdy je to nutnost – jako v případě Abrahama a Lota, když jejich stáda neměla na jednom území dost vody (Gn 13).

Z širokého tématu „rozdělování a spojování se“ bych ráda napsala pár myšlenek k rozdělení v důsledku hříchu, tedy hlavně „sedmi hlavních hříchů“. Jsou zobrazeny v mnoha filmech, výtvarných a literárních dílech i se svými důledky: Pýcha (nadřazenost), lakomství (neochota se podělit), závist (nepřejicnost), hněvivost (nenávisť vůči druhému, ale i vůči sobě), smilstvo (nestálost, nevěra), nestřídmost (rozmlsanost) a lenost (neochota vyjít vstříc druhému a změnit sebe). Důsledky těchto lidských postojů bolestně zasahují vždy znovu a znovu do života jednotlivců, rodin, církví i národů. Málo nám pomůže se nad takovým přístupem k životu pohoršovat nebo jej odsuzovat. Spíš se mi osvědčily tři věci:

1. Hledat prostor svobody: Je s podivem, že ač se zdá sobecké vypočítavé jednání vsudypřítomné, lze najít tolik ostrovů svobody. To, co způsobovalo v mém životě pocit osamocení a ochromenosti, byla komunistická diktatura, drzé odmítání Boha a duchovních hodnot od většiny společnosti a jejich tichý obdiv vůči těm, kdo jdou za bohatstvím a mocí přes mrtvolu, což trvá bohužel dodnes. Vždycky mi však byli darováni přátelé, s nimiž jsem se cítila na svém místě, přijatá, oceňovaná jako puzzlík ve skládačce. V takovém bezpečném prostředí důvěry se člověk nemusí bát projevit své názory a nápady, nemusí se kontrolovat, zda „vypadá, jak se patří“, může se zasmát překvapivým situacím a vyprávět druhým o tom, co ho těší. Prostě svobodně užívat to, co mu bylo Bohem i druhými darováno.

2. Přijatá svoboda mě zavazuje, musím ji chránit, vážit si jí. Její nepřátelé, sedm hlavních hříchů, ji stále ohrožují. Tolikrát prohráli, byli zesměšněni, odebrali se na smetiště dějin, a přece se tolikrát jejich otřepanými metodami necháme nachytat. Odpovědnost před Bohem, před sebou samým i před druhými lidmi – blízkými i vzdálenými, je korytem řeky, v němž k nám proudí Boží dary. A jestliže neplynou nebo jejich proud se scvrkává, je třeba odstranit bahno hříchu. Je třeba číst, naslouchat, s úctou se učit od moudřejších, vážit si těch, kdo na sebe berou těžkosti a pronásledování, srovnávat, mít soucit, vidět perspektivou lásky, trpět nespravedlností ve světě. Ze srdce člověka vychází dobré i zlé, proto je třeba kultivovat své srdce k zodpovědnosti – za svět, v němž je možno skromně, ale přece svobodně a důstojně žít.

3. Proto tedy angažovanost – nestát stranou, ale zapojit se do věcí podle svých možností. Mám štěstí, že žiji v době, kdy je

tolik iniciativ a kdy stačí se prostě připojit. Mnoho dobrého děláme spontánně, prostě nám to nedá... Ale je třeba věci promyslet i cíleně: Které důležité oblasti zůstávají ve stínu zájmu většiny? Co je důležité nejen momentálně, ale s delší časovou perspektivou? Jaké lidi – vzdálené mi věkově, sociálně, vzděláním apod. – bych ráda blíže poznala a spolupracovala s nimi? Kolik mohu věnovat času, co zvládnou? Poděkování a ocenění od lidí je jistě bonusem, ale jsem schopna vytrvat, i když to bude přinášet hlavně těžkosti? Jaké jsou mé motivy – jde mi o dobrou věc nebo také o mé zviditelnění?

V křesťanském časopise jistě nemusím zdůrazňovat, že svoboda, odpovědnost a angažovanost jsou darem Ducha svatého, o který je třeba prosit. Mnoho zmůže upřímná modlitba spravedlivého. Otvírá cestu proudům Boží tvůrčí a uzdravující síly, která smiřuje, propojuje a posvěcuje naše nedokonalé lidské snahy.

Světluš Košíčková

Kresba: Tomáš Altman

Co se děje u srpnu?

Název měsíce srpna pochází pravděpodobně od srpů, tedy symbolu sklizně. Ve většině jiných jazyků je pak odvozen od jména římského císaře Augusta, na jehož počest tak byl pojmenován. Co se týče srpnových pránostik, většinou se týkají toho, jaká bude nadcházející zima: Zpočátku-li srpen hodně hřeje, zima se pak sněhem skvěje. Další pránostky se vztahují ke svátku sv. Vavřince (10. 8.), který byl kdysi považován za první podzimní den (Vavřinec – první podzimec): je-li na Vavřince pěkně, bude hezky a teplo i v následujícím období. Teplý Vavřinec také urychluje zrání: Svatý Vavřinec dává slívám štulec.

Okupace Československa

V srpnu už je také znát, že se krátí den: Bartoloměj svatý (24. 8.) odpoledne krátí. Jiná pránostika zase doporučuje: Na svatého Bartoloměje chytří sedlák žitko seje. Z historických srpnových výročí můžeme zmínit například zavraždění českého krále Václava III. 4. srpna 1306 v Olomouci, čímž po meči vymřel rod Přemyslovců.

Asi nejvýznamnější událostí novodobých dějin je bezesporu okupace Československa vojsky Varšavské smlouvy, která byla zahájena 21. srpna 1968 a zvrátila tak demokratický proces u nás. Mnozí vaši dědečkové a babičky si jistě ještě dobře pamatují,

jak do naší země vjely tanky, což tehdy nikdo vůbec nečekal... Před půl rokem se to samé stalo na Ukrajině. Musíme udělat všechno pro to, aby se podobné věci už nemohly dít.

I v srpnovém kalendáři však můžeme najít řadu méně vážných výročí: například 2. 8. je Den suchého zipu, 7. 8. je Den odpuštění (my však víme, že odpouštět si máme každý den v roce,

že?), 13. 8. svůj svátek slaví leváci, ale je to také Den šicích strojů, 15. srpen je pak Dnem relaxace.

Takže, děti, nezapomeňte o prázdninách pořádně relaxovat, třeba i u zajímavých knížek, i když třeba knížky autorů, kteří se narodili před 90 lety (10. 8. 1932) - Vladimíra Párala a Miloslava Švandrlíka, jsou spíše pro starší čtenáře...

JK

CES TA

Prague Pride 2022

Tématem tohoto čísla ČR je „Co nás dělí a co nás spojuje“. Jedním z témat, která jsou typicky kontroverzní, je problematika LGBT+ lidí, tedy těch, kdo mají odlišnou sexuální (ale za lepší považují používat slovo vztahovou – protože zdaleka nejde jen o sex) orientaci. A příležitost, kdy se o těchto věcech hodně mluví, je právě festival Prague Pride, který v letošním roce probíhá v Praze ve dnech 8. – 14. srpna. Jeho nejviditelnější součástí je pak

Duhový pochod (duha je symbolem LGBT+ komunity), jehož účastníci mají na sobě mnohdy dost provokativní kostýmy, které mnohé lidi pohoršují. Možná je proto dobré připomenout, jak vlastně tyto průvody vznikly. Konají se už přes 50 let a začaly jako připomínka policejního zásahu v baru Stonewall v New Yorku v červnu 1969. Ano, ještě v té době byla homosexuální chování za nemoc a homosexuální chování za trestný čin. Od té doby se společnost už hodně posunula a i z toho se účastníci Duhových pochodů radují. Celý festival však nabízí mnohem

víc – filmy, výstavy, literární večery, přednášky, debaty – protože jeho hlavním cílem je informovat, vzdělávat. Jedině tak lze dosáhnout toho, že si budeme navzájem víc rozumět a přijímat se. Protože slovo homofobie – tedy odpor k homosexuálům – v sobě zahrnuje slovo fobie – tedy strach. A strach většinou vyvěrá z neznalosti – bojíme se toho, co neznáme, čemu nerozumíme. Když se s tím blíže seznámíme, dost často zjistíme, že skutečně není čeho se bát.

JK

M o d i t b a

Pane Ježíši Kriste, jsi pro nás vzorem v tom, že přijímáš všechny lidi bez rozdílu a učíš nás, že Bůh je Otcem nás všech a má nás stejně rád, ať jsme sebevíc odlišní. Prosíme, ved' nás k tomu, ať lidi, kterým nerozumíme, nezačneme hned odsuzovat, ale snažíme se je nejdříve lépe poznat. Amen.

Dříve mi říkali Josef...

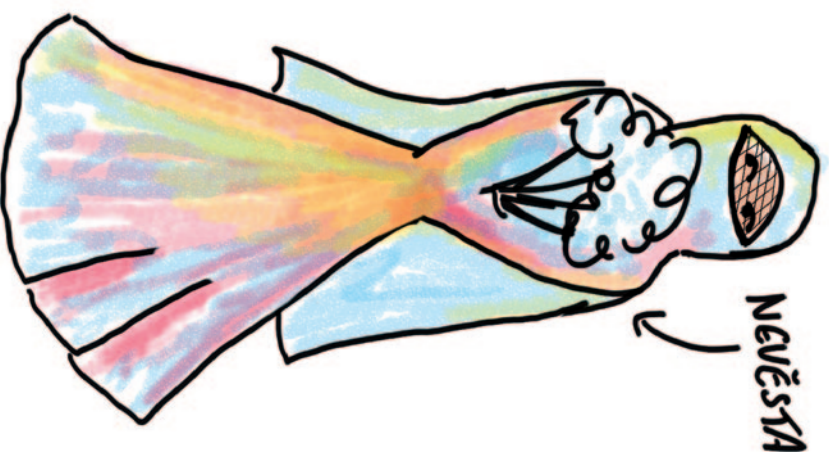
2. Můj otec Jákob a všechny jeho ženy

Jak jsem řekl, můj otec Jákob sloužil u svého strýce Lábara v Cháranu sedm let, aby dostal za ženu jeho dceru Ráchel. Když ta doba uplynula, vystrojil Lában pořádnou svatbu a zamílovaný Jákob už se nemohl dočkat, až budou s Ráchel konečně spolu. Nevěsta se celý den cudně ukrývala za závojem, když pak spolu o svatební noci odešli do ložnice, byla už tma... No, nebudete tomu věřit, ale až ráno můj otec zjistil, že místo s Ráchel jej Lában oženil s její sestrou Leon. Prý že je u nich

zvykem, aby se nejdřív vdávala ta starší. „Ale netruchli, Jákože,“ dodal lišácky. „Klidně ti dám i Ráchel, když u mě budeš pracovat dalších sedm let!“ Prastrýc Lában totiž nebyl žádný hlupák. Od začátku viděl, jak se Jákobovi všechno, na co sáhne, daří. Tím pádem z toho měl prospěch i on, a proto si jej chtěl u sebe udržet co nejdéle. A co si budeme povídat, takhle výhodně provdat hned obě dcery nejednou, to se jen tak někomu nepodaří!

Jákob z toho samozřejmě nijak zvlášť nadšený nebyl, žít dvě manželky je dvakrát náročnější, než žít jen jednu. Alespoň že Ráchel už dostal hned. A upřímně, jsem si jistý, že se mu při té Lábanově lsti vybavila jiná

situace, kdy zase naopak on oklamal svého otce s bratrem, aby získal Izákovo požehnání... To mi jen Hospodin vrací, co jsem sám udělal svému bratru, pokorně doznal a přidal Lábanovy podmínky. Těžko říct, jestli by tak ochotně sou-

máme na zimu dost medu!“ vyzvala přisně včelky dělnice.

Včelíčky okamžitě vystartovaly a začaly se divoce rojit kolem královny.

Na další rozpravy už nebyl čas. Ale

všechny v tu chvíli pochopily, že

i Saul se mohl proměnit v Pavla, jak

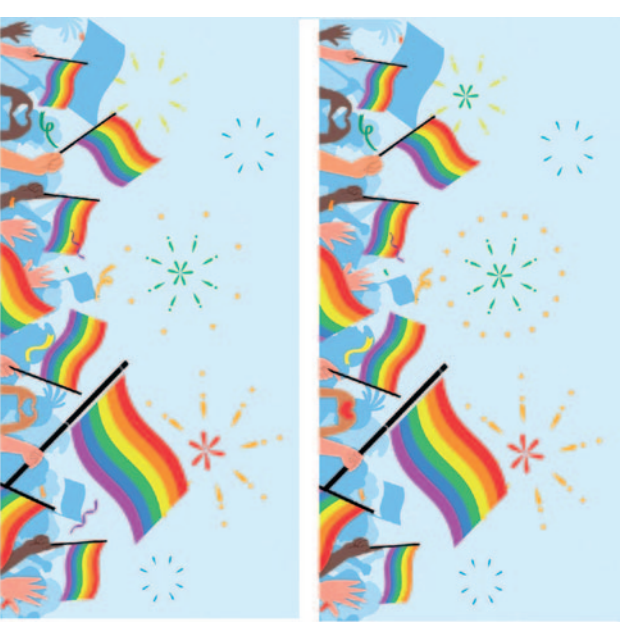
novému apoštolovi začali říkat

Ježíšovi učeďníci.

Eva Buttová

Soutěž o tři knihy

Tentokrát bude náš úkol pro všechny jistě snadný – najít mezi oběma obrázky pět rozdílů – takže doufám, že nám do redakce přijde spousta odpovědí! Nezapomeňte připojit svou adresu, ať víme, kam výhercům knížky poslat! Své řešení pošlete do poloviny září na e-mail jana.krajcirkova@ccsh.cz, jména výherců otiskneme v říjnové Cestě.

Blahopřejeme výherci soutěže z června

(tajenka: *Majetek*),

kteřím je **Vojta Protivánek z Nákla**.

Proměna

Jednoho dne si včelí královna povšimla, že včelky dělnice, jindy pilné a pracovitě, už delší dobu jen sedí na místě a zaujatě si o něčem povídají. Když se k nim přiblížila, zaleschla jednu

z nich, jak se udíveně ptá: „Copak je to možné, aby se proměnil v někoho úplně jiného?“

Včelky byly tak ponořené do rozhovoru, že si královny všimly, až když v těsné blízkosti ucítily její vůni. „Kdopak se proměnil!?“

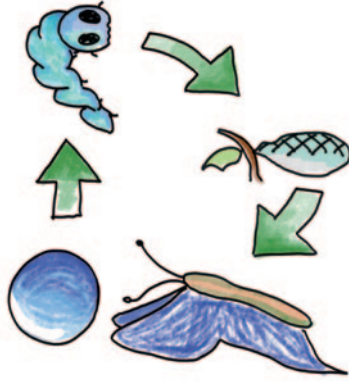
zeptala se jich rázně královna matka. „Saul, Saul už není jako dřív,“ špitla jedna z nich, ale na královnu se netroufla ani podívat. „Od té cesty do Damašku je jako vyměněný. Už nepronásleduje apoštoly, ale stal se jedním z nich. To snad vůbec není možné, aby se tak změnil!“ dodala jiná poněkud troufaleji.

Královna matka pochopila, že dokud si dělnice budou s tou záhadou lámat hlavu, nesoustředí se na své úkoly, a to nemohla připustit. „Už jste někdy viděly motýla, mé milé včelky?“ zeptala se jich a zaujala

přítom postoj jako paní učitelka před tabulí.

„Viděly, viděly!“ překřikovaly se včelicky a už se chystaly jmenovat jednotlivé druhy motýlů. Ale včelí

královna je přerušila další otázkou: „A jestli-pak víte, jak takový motýl přijde na svět?“ Včelky zahanbeně sklopily hlavičky a z nožiček si stíraly zbylý pyl. Nervózně pobzukávaly křídélky, ale k odpovědi se

Nakreslila: Lucie Krajčířiková

žádná neměla.

„Tak já vám to povím...“ usmála se královna a usadila se do pláštve medu jako do křesla. „Motýl prochází čtyřmi fázemi vývoje.“ vysvětlovala, „nejprve se z vajíčka vylíhne housenka, housenka se zakuklí a teprve z kukly vyletí motýl.“

Včelicky překvapeně zakoulely očima. „To by nás nikdy nenapadlo, že ti krásní pestrobarevní motýli byli původně... housenkami!“ vyprskly smíchy nezbedné včelky. „Moc se nesmějte!“ napomenula je královna matka. „A pusťte se do práce, ať

se těm čtyřem ženám narodilo celkem dvanáct chlapců a dva z nich dokonce i Ráchel, což jsem byl já a můj mladší bratříček Benjamin. Jákob byl, to dá rozum, štěstím bez sebe, když jsem se narodil, a znovu, když byla Ráchel podruhé těhotná. Při porodu Benjaminova však zemřela, takže jsem si maminičky péče moc neužil a Benjaminův vůbec.

O to víc nás ovšem rozmazlovali všichni ostatní a tatínek nám vždy prokazoval mimořádnou pozornost. Možná to byla spíš medvědí služba, aspoň mně to tak připadalo, protože tím, že mě měl raději než ostatní, způsobil jen to, že mě mí bratři postupně stále víc nesnášeli. Benjaminova ne, to byl miláček všech, ale já jsem jim čím dál tím víc lezl na nervy. Že by to bylo mými mimořádnými schopnostmi?

To se však stalo až o řadu let později, to už jsme s Cháranou odešli. Otec pro Lábara pracoval celkem víc než dvacet let, a proto není divu, že už chtěl konečně taky začít vydělávat pro sebe. Lában ho však pořádně nechtl pustit. Za jakých okolností naše početná rodina nakonec z Cháranu odešla, vám však povím zase až příště. **Jana Krajčířiková**

Nakreslila: Lucie Krajčířiková

hlasil, kdyby předem věděl, co ho čeká. Brzy totiž neměl ženy dvě, ale dokonce čtyři! Nevěříte? Tak poslouchajte. Šlo o to, že Ráchel s Leou spolu začaly soutěžit, která

Jákobovi porodí víc synů – to je totiž hlavní úkol každé manželky. A bohužel to bylo tak, že ačkoliv Jákob miloval Ráchel, syny mu rodila Lea, Ráchel byla dlouho neplodná. Postupně tak Jákob dostal od Ley mé starší bratry Rúbena, Šimeóna, Léviho a Judu, zatímco Ráchel byla stále neplodná. Ani Lea však nebyla šťastná, protože Jákobova láska patřila nadále její sestře. Ta se však nesmírně trápila svou neplodností, až se nakonec rozhodla dát Jákobovi svou otrokyni Bilhu, aby měl syny s ní. Na což Lea, která mezitím také přestala rodit, reagovala podobně a poslala Jákobovi svou otrokyni Zilpzu.

No, nebudu to protahovat, postupně

Putování Izraelců z egyptského otroctví

Letošní tábor Ekumenické sítě pro aktivity mladých v Borovnici u Vlašimi proběhl ve dnech 2. – 16. července na motivy příběhů knihy Exodus: „I když malé „Izraelce“ při cestě „pouští“ do zaslíbené země netrápilo horké, ale spíš chladnější a občas i deštivé počasí, zvládli to perfektně. A to i přesto, že někteří z nich pocházeli z Ukrajiny a neuměli ještě tak dobře česky. Naštěstí jsme s sebou měli i několik dětí, které výborně ovládaly jak češtinu, tak ukrajinštinu, případně ruštinu, a ochotně tlumočili.

Vyprávěli jsme si příběh o narození Mojžíše, kterého děti musely samy vylovit z vody, aniž by se namočili. Když vyrosti a Hospodin k němu promluvil z hořícího keře, začaly se teprve dít věci! Na Egypt se snažela jedna rána za druhou, což děti úžasným způsobem zdramatizovaly. A pak už jen rychle natřít dveře načerveno, připravit podle pokynů hod beránka, sníst ho v chvatu a rychle vyrazit na cestu. V čele s Mojžíšem a Áronem pod vlastnoručně vyrobenými vlnkami nás už nemohlo nic zastavit. Ani Egypťané, kteří zůstali na dně moře, ani hlad, protože jsme od Hospodina dostali mannu a křepelky, ani žízeň, protože když bylo nejhuň, udeřil Mojžíš holi do

skály a vytekla voda. Poutníci se naučili Desatero Božích přikázání, ale také si vyzkoušeli, jaké to je, když se Mojžíš na nějakou dobu vzdálí a musí se sami rozhodovat, co dělat. Vykonali mezi sebou sbírku a postavili podle přesných pokynů schránku úmluvy, nosítka pro ni i stan setkávání. Vyslali své zvědy do zaslíbené země, ale protože byli malověrní, museli putovat dalších 40 let. Díky tomu jsme stihli i dva výlety. Ten první byl do expozice Vodní dům u přehradní nádtže Želivka, kde jsme se dozvěděli mnoho zajímavostí o vodě a vyřídili se na vodním hřišti. Na druhý výlet jsme se připravili do

Pelhřimova, kde jsme navštívili nejen vyhlášené muzeum rekordů, ale i věž, muzeum strašidel nebo místní zámek s vězením. Uvěznění ale nakonec někteří byli v Pelhřimovském pekle, kde na ně paní pokladní zapomněla,

zamkla a odešla na polední pauzu. Nakonec, přes všechny peripetie, jsme se do zaslíbené země, už pod vedením Jozua, dostali. Díky Rachab jsme pronikli do Jericha, jehož hradby byly slavně zbořeny. Závěr našeho putování už patřil zaslouženým oslavám – ze společné sbírky jsme uspořádali hostinu, promítli si fotky a videa, které jsme během našeho putování pořídili, rozdali si diplomy a ceny a večer, po táboráku, vyrazili na slavnostní pochod s pochodněmi...

Milý Hospodine, moc ti děkujeme, že jsi nás na naší cestě vedl a ochraňoval, takže kromě trochy kašlání a smrkání se nikomu nic vážného nestalo. Prosíme, dej, ať se příští rok znovu sejdem a dozvíme se o dalších biblických dobrodružstvích!

Jana Krajčířiková

Komu vadí sexualita?

Každé církevní společenství je vystaveno zvláštnímu pokušení. Ježíš o něm mnohokrát mluví v evangeliích: je jím pokrytectví a fanatismus. Obojí zabíjí. První zabíjí ducha v člověku a vede k lhostejnosti ke stvoření, druhé zabíjí církev jako společenství všech, které Bůh miluje.

Nejinak je tomu v případě vztahu církve a lidské sexuality, která bývá považována věřícími i některými duchovními za nečistou, nemorální či dokonce hříšnou. Proti tomu dualismu je nutné se ohradit a říci, že lidská sexualita je Božím darem, je krásná, čistá a svatá sama o sobě. Stejně tak je nutno se ohradit proti tomu, že by lidská sexualita měla být jen jakýmsi reprodukčním nástrojem. Je tu i proto, aby člověku přinášela radost a rozkoš ze spojení a blízkosti. Pro křesťany je závazné pouze učení Ježíše Krista, který se vůči sexualitě nikde nevymezuje a nikoho za jeho sexualitu neodsuzuje. Jeho jediným měřítkem je láska.

Jednou z vlastností sexuality je její různost. Sexualita mužů i žen je různá, sexualita každého jedince je mimořádně jemná a nesmírně mnohovrstevnatá. Každý člověk ji prožívá jedinečným a neopakovatelným způsobem. Lidská sexualita se vyvíjí a směřuje do hloubky celé osobnosti v závislosti na věku, kulturních i sociálních podmínkách. Nejinak je tomu v případě homosexuality, která rozhodně není nemocí, ale přirozeným, byť menšinovým, projevem lidskosti a různosti stvoření. Vždy je nutné vnímat v sexualitě především vztah člověka k člověku, jeho vztah k sobě samému a následnou, přirozenou touhu toto sdílet na úrovni té nejkřehčí a nejhlubší intimity. Pokusy redukovat sexualitu na „soulož“ jsou nejen vědecky směšné, ale zároveň nebezpečné, neboť se tak upírá člověku jeho krása v sebevyjádření, již můžeme pozorovat ve všem, co je tvůrčí.

Ježíš se homosexualitou nikde přímo nezabývá. Nikde ji ani neodsuzuje, ani nevyvyšuje. Přesto se mnozí utíkají k literě Bible a hledají tam, čím by mohli kamentovat. Tento způsob užívání Bible je mi hluboce odporný. Lidé, kteří k Ježíšovi přicházejí, hledají Boží království a Kristus jim ukazuje cestu. A je to cesta radikálního Přijetí. Dělá tedy pravý opak tehdejší i dnešní církve, která většinou cestu blokuje, vyhrazuje některým – pri-

márně sobě, vyhání a zatracuje. Církev se chová jako onen starší bratr v podobnosti o marnotratném synovi. Měly za to, že ony si Boží lásku zasloužily a tvrdě vydřely.

Domnívám se, že není překážkou, aby se homosexuálně orientovaný člověk mohl ujmout kněžského povolání nebo vstupovat do registrovaného partnerství. Jedním z důvodů je, že se to od počátku církve děje. Podstata je však v tom, abychom přestali s pokrytectvím, které vytváří představu „nebe“ jakožto nějakého moralistického systému „hodných“ a „nehodných“. Těm, kteří svou víru předstírají, Ježíš vzkazuje: „Jak můžeš říci svému bratru: ‘Bratře, dovol, ať ti vyjmu třisku, kterou máš v oku,’ a sám ve svém oku trám nevidíš? Pokrytče, nejprve vyjmi trám ze

svého oka, a pak teprve prohlédneš, abys mohl vyjmout třisku z oka svého bratra.“ (L 6,42). Tento Ježíšův výrok nás v pastoraaci zastavuje před pokušením moralizovat a nastavovat zrcadlo.

Už se nemůžeme dívat shora, ale musíme začínat zdola. Dívat se jako člověk, který je sám hříšný, a to zcela odlišným způsobem, než je jeho sexualita, která, jak jsem již řekl, je naprosto v pořádku. Většina hříchů, před kterými Ježíš varuje, je jiného druhu (pokušení moci, zneužívání moci, pocit nadřazenosti, vykořisťování slabých, ignorování vyloučených a vyhnaných, překračování zraněných). Univerzální aspekt křesťanství je v tom, že Kristus zemřel za všechny! Nikdo není z jeho lásky vyloučen a nesmí tak činit ani církev. Nikde a nikdy.

Už jsem se zmínil o univerzálním aspektu. Naším středem je Kristus. Proč je tedy tak těžké rozumět Ježíšovým slovům: „Tehdy odpovědí i oni: ‘Pane, kdy jsme tě viděli hladového, žíznavého, pocestného, nahé-

ho, nemocného nebo ve vězení, a neposloužili jsme ti?’ On jim odpoví: Amen, pravím vám, cokoliv jste neučinili jednomu z těchto nepatrných, ani mně jste neučinili.“ (Mt 25,44-45).

Pokud nerozeznáme Krista v nepatrných, jak chceme vidět Krista oslaveného? Pokud nevidíme, že mnoho dětí se na západě i východě potýká s problémem sebe-přijetí v těle, pak nevidíme ani to, že Ježíš by za nimi hned šel, zatímco my jim nabízíme jen věčné odmítání. Ježíš zve ke svému stolu všechny a obzvláště ty, na které je nahlíženo jako na hříšné. Ježíš vnímá jejich bezdomoví jako obrovský problém, který je třeba vyřešit jednou provždy. A proto otevírá Bránu nebe. Jeho láska objímá a uzdravuje v eucharistii každého člověka, který po Něm touží.

Proto je eucharistie jedním z prvotních způsobů pastoraace, a to včetně homosexuálů, rozvedených a lidí jinak zraněných.

Věřím v Boha, který přichází k člověku. Jen nezralé společnosti musí stále redukovat lidství a oddělovat z něj vše jiné. Jinakost člověka je darem, který je základem pro celistvost. V opačném pořadí můžeme vylučovat lidi jednoho po druhém, abychom nakonec vyloučili i sami sebe.

Sexualitu vnímám skutečně jako dar. Je dobré si povšimnout jistého druhu posedlosti osob, které se k sexualitě mají potřebu neustále vymezovat a odsuzovat ji. Podle analytické psychologie by to mohlo svědčit o jejich vlastním nezpracovaném traumatu. Musíme znovu opakovat učitele církve sv. Augustina, který říká: „Miluj a konej, co chceš.“ Nakonec jediným měřítkem lidské sexuality je opravdu láska a vzájemná svoboda ve vztahu...

Lesby a gayové nepředstavují žádné riziko pro zdravou církev. Naopak toto riziko vidím v jejich segregaci a vlastní samolibosti. Jsem si vědom toho, že velké církve (pravosláví a římské katolictví) mají jiný postoj, a nehodlám s ním polemizovat.

Jsem velmi vděčný za výroky současného papeže Františka i dalších představitelů křesťanských církví. Pouze v naprosté otevřenosti lze nechat působit Ducha svatého, a nikoliv duchy vlastní nevyrovnanosti.

Filip Štojdil

Stojíme vůbec o jednotu církve Kristovy?

Téma aktuálního čísla, nad nímž máme uvažovat, je velmi členité, přičemž současná politická situace přímo nabízí psát o hodnotách, jež určitou část lidstva spojují proti jiné části. Další podnět k úvahám pak poskytují velké přírodní pohromy, často následované humanitárními katastrofami. Také při těchto událostech se zdá, že jisté hodnoty dokážou stmelit jinak velmi různorodé skupiny obyvatelstva a povzbudit je k vysokému nasazení pro dobro druhých, pro záchranu přírody a planety. Najednou se zdají být odlišné politické názory různých stran nepodstatné a všichni se soustředí na jeden cíl, který se jeví jako důležitější. Protože ale tento námět přišel z redakce církevního časopisu, vyvstalo mi na mysli hned v první chvíli téma ekumeny, tedy úsilí o obnovení jednoty křesťanů.

Téma ekumenismu je dnes dokonce vtěleno do několika institucí, na teologických fakultách existují katedry, které se studiem tohoto hnutí zabývají z vědeckého hlediska. Věřící lidé znají příslušný výraz z lednových bohoslužeb za jednotu křesťanů a někteří také díky komunitám, které si vzaly za své modlit se za jednotu Kristových učedníků. Nejznámějším společenstvím tohoto typu je komunita Taizé ze stejnojmenné východofrancouzské vesnice, do níž každoročně už téměř osmdesát let směřují statisíce převážně mladých lidí do třiceti let, aby zde sdílely život práce a modlitby mnichů, pocházejících z dvaceti pěti zemí světa, z různých církevních tradic.

Kdo komunitu nenavštívil, mohl si přesto všimnout, že se ve zpěvníku jeho církve najde několik songů z dílny těchto bratří.

S oblibou jsou jejich písně zařazovány při bohoslužbách v Týdnu modliteb za jednotu křesťanů či při jiných příležitostech. Zatímco se dnes nezdramáháme uspořádat s věřícími z jiných církví v našem městě společnou bohoslužbu, ještě před pár desítkami let to nebylo nijak samozřejmé! Konání společných akcí provázela velká nedůvěra, zejména na straně katolické církve. Její představa o sjednocení křesťanů byla nesena myšlenkou „návratu“ bludařů a rozkolníků do jediné církve Kristovy, od

níž se kdysi nešťastně vzdálili. Ještě v r. 1949 tak instrukce Svatého oficia varovala katolíky před nebezpečími ekumenismu a od účasti na smíšených shromážděních, konferencích, modlitbách a schůzkách odrazovala.

Dokud se katolická církev nechala inspirovat v přístupu ke křesťanům z jiných církví podobnostvím o návratu marnotratného syna, zůstávala uzavřená sama v sobě jako obležený hrad. Tento postoj si podržela až do 2. vatikánského koncilu, přestože i jím vydaný dokument z r. 1964 mluví stále o „odloučených bratrech“ a je-

jich církve jsou srovnávány s „plností“ církve katolické. Velkým posunem v myšlení bylo jisté to, že začala oceňovat mnohé hodnoty existující „mimo hranice katolické církve“ a uznávat, že cokoliv působí milost Ducha svatého v odloučených bratřích, může sloužit k poučení jejich vlastních synů...

Obrácení srdce a svatost života spolu se soukromými a veřejnými modlitbami se dnes považují za duši celého ekumenického hnutí a označují se jako „duchovní ekumenismus“. K němu přistupuje snaha o vzájemné poznávání a vedení dialogu s druhými, studium a spolupráce v nejrůznějších oblastech.

Všechny tyto aktivity vedou ke vzájemné úctě a prohlubují již dosaženou jednotu. Pobyt v ekumenické komunitě Taizé pomáhá uvědomit si, že se s křesťany z jiných tradic opravdu v podstatných věcech shodujeme. Lidé z různých zemí a církví se v Chrámu smíření společně modlí, naslouchají slovu Písma v mnoha jazycích, sdílejí zkušenosti víry v malých skupinkách a mohou přijímat tělo a krev Páně z jednoho stolu. Vše se děje ve svobodě a lásce.

Jestliže je možné, aby žili takto spolu bratři a sestry věřící v Krista na jinak zcela bezvýznamném místě kdesi mezi obcemi Chalon a Macon, proč by nemohla církev Kristova vypadat stejným způsobem i kdekoliv jinde na světě?

Stojíme vůbec o jednotu církve Kristovy? Tuto otázku nechám otevřenou, aby si na ni laskavý čtenář odpověděl sám.

V úctě

Helena Smolová

*foto: Miroslav Novotný
člověková.cz*

Čo nás spája a oddeľuje?

Československá cirkev sa zrodila z katolíckeho modernizmu. Jednou z najdôležitejších kontroverzných ekzeziologických tém bola kritika hierarchického usporiadania katolíckej cirkvi. Odpor k monarchickému modelu i k mocenským ambíciám duchovných sa zračí v dielach teológov československej cirkvi hneď v prvých rokoch existencie. Dôsledkom bolo zriadenie demokratického modelu cirkvi vo všetkých oblastiach jej pôsobenia. Bolo to víťazstvo Kristovho ducha nad stuhnutými štruktúrami stredoveku. Demokratický duch, s ktorým sa katolícka cirkev nedokázala rozísť, a biblická tradícia zblížila československú cirkev

s protestantskými cirkvami a so všetkými pozitívnymi kresťanskými hodnotami. S katolíckej tradície si československá cirkev ponechala sedem sviatostí, ale najmä slávenie eucharistie. Tým sa priblížila aj k pravosláviu. Československá cirkev prešla zložitým teologickým vývojom. Boli v nej aj zápasy o hľadanie pôsobenia Božieho ducha v štruktúrach cirkvi. Zásada slobody svedomia je kľúčovým teologickým a etickým pojmom. Mimořadný dôraz na nu nebol len reakciou na vieroučné zásady garantované magistériom katolíckej cirkvi, ale skoro sa stal súčasťou jej vierouky a etiky...

Štefan Šrobár

Eucharistie spojuje

Odvážím se zde napsat, že eucharistie – tedy večeře Páně, svatá Večeře, přijímání těla a krve Páně – je největší ze všech svátostí, protože je v ní takřikajíc nebe. V tomto malém duchovním zamyšlení bych se s vámi chtěl podělit o znovunalezení smyslu a důležitosti eucharistického slavení.

Pokaždé, když si představím, že bych jako kněz nemohl vysluhovat eucharistii, je mi z toho smutno a cítím se odděleně – od světa, od lidí, od Boha. Eucharistie je hostinou lásky, milosti a pokoje. Je to hostina natolik svatá, že náš lidský rozum před touto „absolutní skutečností“ kapituluje. Duše se nehne, duch setrvává v bázni a tělo jen tiše dýchá. „Absolutní skutečnost“ je skutečnost Božská.

Středověká scholastika si vybudovala svůj pevný aristotelsko-tomistický náhled na eucharistii (nauka o transsubstanciaci), ale starokřesťanská doba nic takového nezná. První církevní otcové o ní hovoří více dynamicky, jakožto o dění. Hemží se to tam pojmy jako „metabalein“, „metapoiein“, „traselementatio“ aj. Spíše než „předpodstatnění“ a „proměna“ je to ale „sjednocení“!

Starokřesťanská proměna je pojatá jakožto zmocnění se, osvojení si. Jako Božský Logos přijal tělo z Marie Panny, tak podobně sestupuje svatý Duch na předložené dary chleba a vína a tyto jsou vzaty do držení Logu, který je životodárně ovládá, dostávají „pneumatickou sílu“. Můžeme si to představit blíže asi tak, že Duch svatý sestupuje a „proniká“ prvky (látky) svaté Večeře, činí je tělem a krví Krista v absolutním Tajemství („mysterion“) sjednocení.

Chléb a kalich s vínem tak dostávají zcela nový smysl, avšak tento nový smysl není dán člověkem, ale Bohočlověkem, jak říká E. Schillebeeckx (1914–2009). Alexander D. Schmemmann (1921–1983) dodává, že ačkoli jsme „závislí“ na potravě a musíme jíst, tak část naší potravy se již stala „potravou nesmrtnosti“.

Je to Slovo, které jíme, je určeno jakožto pokrm těla a krve k tomu, abychom jej přijímali jakožto realitu, která se vymyká všemu ostatnímu, co můžeme jakožto pokrm přijímat. Jde o nebeský pokrm, který nikdo z nás není hoden přijmout. V úžasu se pozvedají svaté dary. Chléb a kalich. To, co je pouze pro svaté. Ale nikdo není absolutně svatý mimo Pána Ježíše Krista! Schmemmann říká, že na lidské úrovni tak neexistuje nic, co by nás mohlo učinit hodnými k přijímání těchto

svatých darů. Proto je to Svatost Kristova a nikoli naše, co z nás „tvoří“ svaté a tím i „hodné“ k přistoupení ke chlebu a kalichu, k přijetí darů, které nakonec přijímáme proto, abychom se svatými stali (!).

Sv. Jan Kasián píše, že se nesmíme vyhýbat přijímání z důvodu, že se považujeme za hříšné. Právě proto k němu musíme přistupovat častěji kvůli uzdra-

vování naší duše a kvůli očišťování ducha. Je lepší přijímat každou neděli než být zaslepený pýchou v domnění, že například po roce se staneme hodnými k přijímání. Kdykoli však přijímáme, máme přistupovat s pokorou a s vírou. Předpokladem je vědomí naší nehodnosti. Naše nehodnost však nemá být důvodem k odmítnutí přijímání, neboť v odmítnutí zavrhneme Božský dar lásky, smíření a života! Je lepší myslet na to, že eucharistie nás očišťuje.

Našich úst se dotýká to, co není pouhým předmětem mezi předměty, ale to, co je osobním darem a pokrmem – tím vším je

Ježíš Kristus – dar a darující. Eucharistie plane ohněm svatého Ducha. Ten sálá teplem lásky, rozlévá se a napájí nás. Eucharistie je v tomto smyslu současně plamenem, ale i pramenem!

Eucharistie – to je Kristus – který je tichý a pokorného srdce. A ticho léčí, obvazuje a zaceluje naše rány. Přináší mír, klid a pochopení – jedním slovem přijetí. Ono totiž v přijímání darů těla a krve nejde snad vposledku ani o naše lidské přijímání, ale jde o to, že nás přijímá Bohočlověk. To my jsme ti, kteří jsou přijímání!

Eucharistie je výrazem jednoty, přijetí a sjednocení těch, kteří jsou rozdílní. A když říkám „rozdílní“, tak tím mám na mysli zcela rozdílní, neboť nejde jen o to, že je přijat ten, kdo stojí vedle nás, ale také ten, kdo již zesnul. V eucharistii se sjednocujeme se všemi křesťany ze všech časů a míst, neboť v Bohu jsou všichni živí. Dokonce, když půjdeme ještě dále, tak lze říct, že v eucharistii se sjednocujeme s celým stvořením – je to kosmické dění, protože zde není oddělenost od světa. Chléb a víno jsou kulturní produkty člověka, ale svůj původ mají v tom, co jsme nevytvořili. Pocházejí z darů, které nám v posledku daroval Bůh. Bohu tak nakonec nemáme „co“ nabídnout, ale když mu nabídneme své prázdné dlaně, tak On je přijme a naplní hmatatelnou radostí.

Zmíněný Schmemmann také říká, že tragické redukce a různé defekty je možné překonat a léčit pouze tam, kde se eucharistie a přijímání stanou centrem křesťanského života. To je výzva pro nás všechny. Může nás rozdělovat spousta trapných věcí, které jsou na první pohled důležité, ale to skutečně důležité je pouze to, že nás dokáže spojit eucharistie. Jen v ní se odehrává Tajemství, které překonává strachy, tíši bolesti, dává lásku a je lékem nesmrtnosti.

Ve staré církvi byla účast na přijímání těla a trve Páně také výrazem aktualizace členství v církvi samotné. Možná i z toho v otázce pokání lze společně se Schmemmannem odvodit, že skutečné pokání se nezačíná egocentricky tím, že se budeme zaobírat sebou, ale tím, že budeme kontempletovat svatost Kristovského daru. Totiž – že se vydáme na pouť k nebeské realitě, ke které jsme všichni voláni.

Filip Gorazd Martinek

Co nás dělí a spojuje ve společnosti za Atlantikem

Jednotlivé přistěhovalecké vlny obyvatel z českých zemí přicházely na severoamerický kontinent ve 20. stol. převážně jako následek politických tragédií a zvratů v osmičkových letech republiky, mezi r. 1938 - 1968. Jako nedílné kulturní dědictví si s ním přinášely i základy své náboženské víry. Složení jednotlivých proudů se však odlišovalo od příchozích vln z ostatních oblastí střední a východní Evropy. Češi přicházeli s nehmotným bohatstvím vyššího vzdělání, zejména v oblasti průmyslově technologické, administrativní, přírodovědné a akademické. Nešlo jim tolik o ekonomický sociální vzestup, ale o vymanění se z ideového podřízení se novým vládnoucím režimům, o osobní svobodu, ale často i o samu likvidaci osobnosti a vlastní existence.

Rozlišování sociologického vývoje českého společenství mezi Kanadou a Spojenými státy by bylo neúčelné, neboť obě země se navzájem značně prolínají a jednotlivé změny jsou výrazněji pozorovatelné jen v rozsáhlejších regionech Spojených států. Z této skutečnosti vyplynuly i základní rozdíly v pokračování vývoje jedinců ve vzájemném soužití, od nejmenších rodinných forem přes vztahy širší spřízněnosti až po celé národní komunity. Rodinný život ve formátu více-generačních domácností se v českém prostředí vyskytoval málo; naopak, docházelo k oddělování od starší generace, v době normalizace systémem donucené pobývat nadále v rodné zemi. Děti se v nových školách rychle adaptovaly a pevně přátelily s novými kamarády a v poměrně mladém věku odcházely do škol v jiných, mnohdy odlehlých městech. Znalost rodného jazyka klesala na úroveň pasivního užívání a zpravidla ve třetí generaci zanikala. S touto asimilací souviselo i vzájemné přizpůsobování se společenstvím náboženské víry přítelkyně, partnera apod. Docházelo ke změnám v jejich vnímání duchovního světa také působením rozvíjejícího se trendu současné atlantické společnosti, jež hledá a vnímá duchovno jako jsoucno nezávislé na principech a dogmatech denominačních...

Jako malý příklad zde slouží vývoj sborů ČČSH na severoamerickém kontinentu od jejich zakládání v českých komunitách od r. 1924 přes prudký rozvoj v letech 40., kdy zahrnovaly 13 aktivních náboženských obcí, až po jejich postupný zánik v letech 60. K nim je třeba připojit i funkce zakládacích výborů ve více komunitách a státech. Těmto výborům na Floridě z řad usídlených Čechů seniorního věku se dostalo značného mediálního ohlasu v 50. letech, rovněž tak

přípravnému výboru v Kalifornii z řad příchozích v r. 1968, působících tam v univerzitním prostředí. Podpora pražského ústředí ČČSH před válkou a do r. 1948, ač jen marginální, pro činnost tamních sborů nehrála nijak významnou roli. K jejich postupnému zanikání docházelo vnitřním procesem charakteristickým pro americká města. Také po r. 1948, kdy jakýkoli kontakt s nimi byl pražskému ústředí tehdejší režimem záměrně znemožňován (až na krátkou dobu kolem r. 1968). V roce 1968 existovala již jen jediná obec v Newarku (stát NJ), posléze zaniklá po r. 1974.

Ke třem změnám docházelo při integraci a rozměňování původních českých komunit v severovýchodních USA. Přistěhovávaní jinojazyčných národností, postupná materiální degradace původních osídlení po příchodu chudších, často barevných menšin, a posléze gentrifikace, t.j. proces ovlivňující ekonomickou urbanizaci tak, že do vybydlených chudších čtvrtí dochází k influxu střední třídy, přestavbám původních staveb a vystěhovávaní chudších vrstev, které tam žily v nájemním poměru.

Jediná náboženská obec ČČSH v Kanadě vznikla kolem r. 1975 a byla určitou atypickou anomálií. Její vznik i zánik nejvíce souvisel s tehdejší kanadskou politikou multikulturalismu. Tehdy vlády provinční i federální věnovaly značné prostředky na uspokojování kulturně společenských potřeb a požadavků různých národnostních menšin. Tak vznikl i nový sbor ČČSH v Montréalu financovaný z těchto prostředků. Jeho vznik měl značný politický dopad nikoli v Kanadě, ale v tehdejší znormalizované ČSSR, i s negativními důsledky pro tehdejší humorné úkoly ukládané církevními tajemníky prorežimnímu vedení ČČSH (detail viz ČZ čís. 2 a 5, 14. 1. a 4. 2. 2018: „Po

zavátých stopách někdejších severoamerických sborů ČČSH“). Když v Kanadě skončila politika multi-kulti a s ní související státní finanční podpora, sbor posléze zanikl...

Po velvetovém Listopadu nastala čilá kulturní výměna mezi ČR a Kanadou i na akademické půdě, včetně nabízené řady stipendií a grantů na školách theologického směru. Nebyly tehdy plně využity, ale i tak z těchto příspěvků studovalo několik posluchačů z ČR, původem z menších evangelikálních církví. Abiturienti se mezi českou menšinou ale neobjevili, posléze působili v amerických denominacích jim blízkých theologických doktrín. Přínos těchto absolventů pro duchovní aspekty české kulturní menšiny byl nulový. V současné době rozpočtových deficitů a škrťů podobná stipendia od theologických škol náležejí jen minulosti a pokud se ještě vyskytují, dostávají se výlučně studentům z rozvojových zemí a států s režimem státních náboženství antagonistických vůči křesťanství. Římskokatolické kongregace trpí sice v poslední době chronickým nedostatkem mladých akademicky vzdělaných duchovních nejen v Evropě, ale též v Americe. Přesto pro duchovní službu v kongregacích zdejších minorit nalézá se stále dostatek pracovníků. Nepochybně nejen pro historickou, tradiční direktivně řízenou organizaci duchovenké služby, bez ohledu na jazyková společenství a geografické regiony. Jistě také pro důraz na základní požadavek kvalitního jazykového vzdělání a přizpůsobení se uchazečů spartánským podmínkám života některých komunit.

Slavomír Pícha

Uniformita

Rozmlouvají spolu dva kněží. První říká: „To je zvláštní. Na světě je hodně národů a tolik různých náboženství. S tím by měl Bůh něco udělat. Ať se dožijeme toho, že všichni budou jenom jedné víry.“

Druhý na to: „Víš, kdyby Bůh chtěl uniformitu, stvoří kasárna, a ne svět.“

**Z knihy Pankáč v kostele
autora Juraje Jordána Dovaly**

Radujme se společně

V romantickém poutním místě Modlivý důl u Svojtkova na Českolipsku se v neděli 24. července již tradičně konala bohoslužba Církve československé husitské.

Bohoslužbu sloužila českolipská farářka Marie Truncová, jako vždy vroucně, upřímně a s pokorou. Jak je příhodné, že na onu krásnou neděli byla určena perikopa z Lukášova evangelia nazvaná Modlitba Páně!

Tak se právě modlitba stala hlavním tématem naší oslavy Boha a přírody. Připomněli jsme si několik zajímavých modliteb z doby Starého zákona a postupně jsme došli až k Ježíšovi a k modlitbě Otčenáš, která je určena pro nás. Mluvené slovo bylo prokládáno duchovní hudbou a zpěvem, mj. zazněly skladby Bohuslava Martinů, Césara Francka, Dmitrije Bortňanského, Youngovo Aleluja a v neposlední řadě i staročeský chorál Radujme se vždy společně. Bohoslužby se zúčastnilo kolem padesáti věřících. Všem nám společně bylo hezky.

Jaroslava Hajduková

Foto: Robert Mekiš

Vuelta

Návrat k domovu. Ještě je mi jeto přes čtyři země, ale cokoli vidím, propouštím roztržitě mezi prsty jako kuličky růžence; neboť je to už jenom návrat. Člověk, který se vrací, tiskne se ve vlaku do kouta a přivírá oči; už dost, už dost je toho míjení a opouštění; už dost toho všeho, co ubíhá nazad, sotvaže pokynulo. Už zas být doma jako kůl zatknutý do země; ráno a večer vidět kolem sebe tytéž důvěrné věci. – Ano, ale když svět je tak veliký!

Vida ho, hlupáka! Tak tady sedí v koutě jako hromádka neštěstí a mrzí ho, že toho neviděl víc. Že neviděl Salamanku ani Santiago; že neví, jak vypadají oslové v Estremaduře a staré babičky v Ansó, že nepotkal cikánského krále a neslyšel hvízdát baskické txistularis.

Člověk by měl všechno vidět a ke všemu se vztáhnout, tak jako poplácal toho osla v Toledě nebo hladil peň palmy v zahradě Alcázaru. Všeho se aspoň prstem dotknout. Celý svět přejet dlaní. Ta radost, člověče, když vidíš nebo hmatáš, cos dosud neznal. Každý rozdíl ve věcech a lidech rozmnožuje život. S povděkem a radostí jsi přijal všechno, co bylo jiné než tvé zvyky; a pokud jsi viděl jiné poutníky, mohli si nohy ubrousit, aby jim neušlo nic zvláštního a malebného a jiného než kdekoliv jinde; neboť v nás všech je láska k hojnosti a nekonečnosti života. Tedy pošlete, tu hojnost života tvoří národy; to se rozumí, také dějiny a příroda, ale to oboje splývá v národech. Kdyby nás tedy jednou napadlo řídit věci světa láskou k životu, musili bychom říkat asi toto (ve všech jazycích světa):

Caballeros, je sice pravda, že všichni lidé jsou lidé; ale nás pocestné nepřekvapil tak radostně úkaz, že dejme tomu Sevillané jsou lidé, jako úkaz, že Sevillané jsou Sevillané. Byli jsme potěšeni tím, že Španělé jsou opravdu Španělé; čím byli španělštljší, tím jsme je měli raději a tím víc jsme si jich vážili. Představte si, že bychom si stejně vážili Číňanů z toho náruživého důvodu, že jsou to Číňané, Portugalců, že jsou to Portugalci, a že jim nerozumíme ani slovo, a tak dále. Jsou lidé, kteří milují celý svět, pokud je tento svět ochoten mít asfaltové silnice nebo v jednoho boha věřiti nebo zavítit bodegy a hospody. Jsou lidé, kteří by dovedli milovat svět, pokud by vzal na sebe jednu, a sice tu jejich civilizační tvář. Ale protože přesto nejsme dosud s láskou příliš daleko, zkusme to na jiný způsob. Je daleko radostnější mít rád celý svět, protože má tisícero tvář a je všude jiný; a potom provolávat: Hoši, když už se tak rádi vidíme, udělejme Společnost Národů; ale hrome, ať jsou to Národy se vším, co k tomu patří, každý s jiným chlupem a jazykem, se svými zvyky a kulturou, a je-li třeba, tedy spánembohem i se svým pánembohem; neboť každý rozdíl je hoden lásky už proto, že rozmnožuje život. Ať nás spojuje všechno, co nás dělí!

A tu člověk, který se navrací, hledí očima viničné kopečky Francie, pročesává chmelnice německé a počíná se horečně těšit na oranice a jablonořové sady za tou poslední hranicí.

*Ze souborů cestopisů Karla Čapka
Výlet do Španěl*

REKREACE na statku v Maleticích

Apartmá ve staročeském statku v malebné vesničce Maletice na břehu Blanice. 5000 Kč (týden pro rodinu s 1-2 dětmi).

Kontakt: Marie Lamrová 774 503 142, lamrovamarie@seznam.cz.

Martin Tlustý

SETKÁNÍ MLADÝCH CČSH

A JEJICH PŘÁTEL **B - R - N - O** 23. - 25. září 2022

ZEMĚ VYDALA SVÉ PLODY, ^{Ž67,7}
BŮH NÁM ŽEHNÁ, BŮH NÁŠ.

"SPOJENÍ FUNGUJE!"

IG: @SETKANIMLADYCHCCSH WEB: SETKANI-CCSH.CZ FB: MLADÍ CČSH

